

Štajerc" izhaja vsaki
pelek, datiran z dnevom
naslednje nedelje.

Naročnina velja za Av-
strijo: za celo leto
4 krone, za Ogrsko
5 K 50 vin, za celo
leto; za Nemčijo stane
za celo leto 6 kron, za
Ameriko pa 8 kron;
za drugo inozemstvo se
računi naročnina z ozi-
rom na visokost poš-
tne. Naročnina je pla-
čati naprej. Posamezne
štev. se prodajajo po 8 v.

Uredništvo in uprav-
ništvo se nahajata v
Ptuju, gledališko po-
stlopje štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se
sprejemajo zastonj, ali
rokopise se ne vrača.
Uredniški zaključek je
vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo
ni odgovorno. Cena
oznanil (inserterov) je
za celo stran K 80—
za 1/2 strani K 40—
za 1/4 strani K 20—
za 1/8 strani K 10—
za 1/16 strani K 5—
za 1/32 strani K 2 50
za 1/64 strani K 1—

Pri večkratnem oznanilu
se cena primerno zniža.

Štev. 33.

V Ptuj v nedeljo dne 20. septembra 1914.

XV. letnik.

Svetovna vojska.

Druga velika bitka v Galiciji zopet odgodena. Naši so v centru zmagali in vjeli 10.000 Rusov. Pomaknili so se pa v ugodnejše stališče.

— Srbi so poskusili v Sirmijo in Banat vdreti. Povsod so bili od naših vojakov premagani in čez Drino in Savo vrženi. — Od Pariza pa do Verduna se je vnela velikanska bitka med vsemi francoskimi armadami in Nemci. Boj stoji za Nemce ugodno. — Turčija se pripravlja na vojno.

Velikanska bitka, ki jo bje naša nevstranska armada proti mnogo večjim ruskim armadam v Galiciji in na Poljskem, še ni odločena. Vsi obupni poskusi ruske premoči so se razbili ob nerazrušljivih pečnah naše avstro-ogrskje armade. V centru in na levem krilu dosegli so naši vojaki celo jako važne in lepe napehe. Vjeli so pri tem tudi več kot 10.000 Rusov in velike množine kanonov ter družega bojnega orožja. Potem so zavzeli naši že par tednov v nepretrganem boju stoječi vojaki nove ugodnejše pozicije. Tam se je pričel tudi bržkone že novi boj, ki nam bode prinesel končno odločilno zmago.

Po aničenju srbske Timok-divizije, pri katerem so izgubili Srbi najmanj 10.000 mož, poskusili so v Sirmiji in v Banatu čez mejo priti. Bili so pa povsod od našega obmejneg vojaštva premagani in nazaj vrženi. Tudi vsi črnogorski poskusi, priti čez našo mejo, so se izjalovili.

Na Nemškem vlada velikansko veselje. Nemškim armadam se je posrečilo, Francoze povsod premagati in nazaj vrči. Zdaj se je zopet pričela velikanska bitka, ki bode glede Francoske prinesla najvažnejšo odločitev. Kakor vse kaže, bode tudi ta velikanska odločitev za Nemce zmagovita.

Angleži doslej niso mogli ničesar doseči. Pač pa se pripravlja Turčija na boj in gotovo

je, da bode stopila na našo stran. Obenem pa bode v angleških kolonijah nastala proti angleškemu trinogu revolucija, ki bode z našo pomočjo zdrobila svetovno moč Anglije.

Bog je znani... In zato bode tudi zmaga na naši strani!

Naši boji.

K. B. Dunaj, 15. septembra. — Uradno se poroča: Zmaga ob Hucni vstvarila je vojni položaj, ki je omogočil, da so naši vojaki napadli v vzhodno Galicijo vsiljene jako močne sovražnike. V spoznanju potrebe, naše po bojih vzhodno od Lemberga nazaj idoč vojaštvo podpirati, dobila je v bitki pri Konerci zmagovita armada povelje, da pusti proti premaganemu sovražniku po kratkem zasledovanju le podrejeno vojaštvo, večino svojega vojaštva pa da najpusti v prostoru Maroli-Ubenen, da bode napredovala v svoji smeri doslej nasprotni direkciji Lemberg, kar se je že 4. septembra zgodilo. Rusi so menili po svojem vходу v skoraj brez boja jim pustivše mesto Lemberg napraviti stranski napad proti Lublinu. Našo armado, ki se je nazaj potegnula za jezera pri Gradeku, mislili so lahko zanemarjati. Medtem pa je stala ta armada pripravljena, da pomaga v pričakovani bitki naše iz severa prihajajoče armade. Dne 5. septembra je bila ta zadnja armada že čez železniško progo Rava-Ruska-Hernieć napredovala. Obdržala je z levim krilom prostor okoli Rava-Ruske, obrnila z desnim krilom dne 6. t. m. do Kurnika in stopila dne 7. t. m. v

resni boj proti močnim sovražnim močem, ki so prihajale iz juga. Zjutraj dne 8. septembra pričel je na 70 km široki fronti Komarov-Rava-Ruska naš splošni napad, ki je bil do 11. popolnoma uspešen in je prišel zlasti na južnem krilu blizu do Lemberga. Vkljub tem uspehom pa je bilo potrebno, določiti novo grupiranje naše armade, ker je bilo njeno severno krilo pri Rava-Ruski ogroženo in ker so prihajale tudi velike in sveže, nove ruske moči proti Krasniku ter med Krasnikom in lemberškim bojiščem ležeče bojišče. V težkih bojih vzhodno od Grodeka dne 10. sept. bila sta armadni nadkomandant nadvojvoda Friderik in nadvojvoda Karl Franc Jožef pri tam napadajoči diviziji. Kakor v vseh dosedanjih bitkah in bojih so naši pridni, že skozi tri tedne nepretrgano bojujoči se vojaki tudi pred Lembergom najboljšje izvršili svojo nalogo in svojo izbornost na novo dokazali. V 5 dnevnem boju imeli so na obeh straneh velike izgube. Zlasti pri Rava-Ruski se je več ponočnih napadov Rusov krvavo odbilo. Vjete Ruse, med njimi tudi mnogo oficirjev se je zopet v veliki množini dobilo. Iz izkazov naših vodilnih vojaških krogov je razvidno, da se je doslej 41.000 vjetih Rusov in 8.000 vjetih Srbov v notranje naše monarhije spravilo. Istotako se je doslej več kot 300 poljskih kanonov v bojih pridobilo. Skupno vzeto se lahko reče, da je naša armada doslej v kljub velikanski premoči sovražnika požrtvovalno in junaško napravila nasprotniku nastopila. — Namestnik šefa general. štaba: pl. Höfer, generalmajor.

Srbi iz Ogrske vrženi.

K. B. Dunaj, 15. septembra. — Uradno se razglasa:

Srbske armade, ki so vsilele čez Savo, bile so povsod premagane.

Sirmija (Srem) in Ogrski Banat so popolnoma prosti od srbskega sovražnika.

Namestnik šefa generalnega štaba: pl. H ö f e r, generalmajor.

Vpoklicanje letnikov 1892, 1893 in 1894 pod orožje.

Dunaj, 12. septembra. Uradno. (Kor. ur.) Za slučajna vsled vojnih operacij vsekakor armadi potrebna dopolnila je za najbližnjo bodočnost v obilni meri preskrbljeno. Vendar je dolžnost vojne uprave, ukreniti vse potrebno tudi za nadaljna, v toku dogodkov, eventualno preko te mere potrebna dopolnila. Radi tega se bodo oni, ki so rojeni leta 1894, in oni, ki so rojeni v letu 1892, ter 1893., poslednji v toliko, v kolikor je bilo pri letošnjem (1914.) naboru o njih izrečeno, da jih je odstaviti za prihodnji nabor, in ki torej niso bili niti asentirani, niti proglašeni za nesposobne, v kratkem morali podvreči asentaciji glede svoje črnovojniške sposobnosti. Oni, ki bodo spoznani za sposobne, bodo na podlagi črnovojniškega zakona skoraj poklicani pod orožje.

Bitka pri Lvovu. — Naša zmaga. — 10.000 vjetih Rusov.

Dunaj, 13. septembra. (Kor. urad.) Uradno se razglasa: V bitki pri Lvovu se je posrečilo našim ob cesti pri Godeku in južno od tod razmeščenim četam po petdnevni luti borbi zavrniti sovražnika, vjeti 10.000 mož in vpleniti mnogo topov. Vendar pa tega uspeha nismo mogli popolnoma izkoristiti, ker ugroža naše severno krilo pri Ravi Ruski velika premoč in ker prodirajo vrhu tega nove ruske čete tako proti Danklovi armadi, kakor tudi v prostor med to armado in bojiščem pri Lvovu. Vzpričo zelo znatne sovražnikove premoči je bilo potrebno, da zberemo našo že 3 tedne neprestano junaško se borečo armado v novem sektorju in jo pripravimo za nadaljne operacije. Namestnik šefa generalnega štaba pl. H ö f e r, generalni major.

Lvovsko bojišče.

Ritmojster baron Reden opisuje v „Prager Tagblattu“ Lvovsko bojišče tako-le: Vzhodna-gališka pokrajina od Rava Ruske čez Sokal do Brodov je odprta, precej otopljena ravnina. Teren se pa proti zapadu in jugozapadu znatno spreminja. Od Rave Ruske se razprostira kakih 20 km širok z gostimi šumami obraščen gorat pas v južnovzhodni smeri proti Lvovu. Severni del tega gorovja ima precej strme visoke vrhove, odkoder se ti nudi presenetljiv razgled na široke gališke in ruske poljane. Gorovje postaja proti jugu vedno nižje, pa tudi vedno težavnejše, male dolinice so močvirnate in pojavljajo se vedno pogostejše karakteristična jezera. Zapadno od Lvova se razprostira od severa na jug precej ozki pas močvirij in malih jezer. Ta pas tvori silno komunikacno oviro; le na nekaterih mestih se nahajajo boljji prehodi. Močvirja in jezera se vlečejo čez Godek in Komarno do drugega širokega močvirnatga pasu, ki se imenuje Wielke Bloto ter se razprostira ob gornjem toku reke Dnjestra. Zgoraj omenjena grodeška barjera ima nad 40 km dolgo fronto. Enako dolga je druga močvirnata barjera, ki se razprostira od zapada proti vzhodu ter se na jugu približuje karpatskemu predgorju. Našete naravne ovire so za defenzivo silno prikladne, za napadajočo armado pa opasne. Glavna naloga vojnega vodstva je tu prisiliti sovražnika, da se ne izogne močvirnatim barjeram ter ga napeljuje, da se s svojimi četami baš v teh za njega opasnih krajih čim najbolj angažira.

Vjet ruski častnik o naši armadi.

Med ruskimi vjetniki v Pešti se nahaja tudi Aleksander pl. P o n e r - T e u b l, major 1. ruskega grenadirskega polka, predsednik združenih športnih društev v Moskvi in eden najglasovitejših ruskih sabljačev. Njegova mati je bila Francozinja. Major govori gladko nemški.

Neki časnika je govoril z vjetim ruskim

majorjem. Vsebinsko tega razgovora priobčujemo zagrebške „Narodne Novine.“

„Severno od Lvova“, je rekel major, „je naš polk zadel na avstrijske čete. Za-me ni vojna nobena novost, ker sem se udeležil rusko-japonske vojne od začetka do konca. Toda toliko vam lahko rečem, da šele sedaj vem, kaj je vojna. Mi smo se zapletli v boj z demobransko pehoto. Od rane zore do kasne noči smo streljali drug na drugega. Naenkrat smo zaslišali strahovit krik in vik. V temu trenutku so zablašali avstrijski bajoneti. Naskočili so nas z bajoneti. Nekaj strašnejšega, kakor naskok z bajoneti, si ni mogoče zamisliti. Približal se mi je avstrijski narednik ter zavihel sabljo. Posilil me je smeh. Najboljši sabljač na Ruskem sem, pa si upa ta možakar s sabljo name. Postavil sem se v bran, prepričan, da bom narednika enostavno strl. Toda pripetilo se mi je nekaj nepričakovanega. Moj protivnik je udaril s tako silo po moji sablji, da mi je zlomil ročaj. Na to sem skočil nazaj v bojno vrsto. Častniki niso več mogli držati vojakov, jeli smo se umikati, a ne bežati, ker smo vedeli, da nam pride na pomoč cel armadni kor.“

Drugi dan smo izvedeli, da je avstrijska vojska uničila ves dotični naš kor. Avstrijska pehota je opustila nadaljno preganjanje. Na njeno mesta pa je stopila konjenica — huzarji. Ker se nismo mogli nikamor umakniti, smo sprejeli boj. Boj je trajal samo par hipov. Kakor snopje so padali naši. Uvideli smo, da je vsak odpor brezuspešen ter se vdali. Avstrijska armada se je borila naravnost sijajno. Sedaj sem vojni vjetnik. Reči in priznati moram, da se z mano postopa z izredno finostjo in obzirnostjo.“

K bojem pri Zamošču in Tišovcu.

(Od časnikarskega urada, c. kr. vojnega ministrstva in državnega pravdnika na Dunaju dovoljeno.)

K r a k o v, 14. t. m. Tukajšnji listi prinašajo naslednji opis bojev pri Zamošču in Tišovcu, ki ga je podal neki avstrijski vojak, ki je bil ondi ranjen: Ob zvokih godbe in vselem vriskanju domačega prebivalstva smo prekoračili mejo in stopili na rusko-poljska tla. Kolikor daleč je segalo oko, se nam je nudila slika opustošenih pokrajin. Povsodi so bile vasi požgane. Umikajoči se Rusi so na svojem potu vse uničili, karkoli bi moglo nuditi Avstrijcem kako korist. Končno smo po celodnevem napornem maršu dosegli malo vasico, katere poljsko prebivalstvo nas je z glasno radostjo pozdravilo. Smatrali so nas za rešitelje izpod stoletnega ruskega barbarskega gospodarstva. Ruski občinski predstojnik je bil o prvi vesti, da se bližajo Avstrijci pobegnili, da bi obvestil kozake o našem prihodu, kakor so trdili vaščani. Naš poveljnik je nato pozval prebivalstvo, da si izvoli novega občinskega predstojnika, kateremu so se potem obrazložili predpisi vojnega prava. Nato smo se odpravili dalje. Komaj smo prehodili par kilometrov, so naše patrole prinesle obvestila, da se bližajo kozaki z infanterijo in

strojnimi puškami. Z veliko previdnostjo smo se premikali dalje, ko smo nenadoma na nekem gričku opazili več kozakov. Tudi oni so nas morali opaziti, ker so takoj zopet izginili. Kmalu nato smo dobili povelje, da se razpostavimo v redko vrsto in se pomikamo dalje. Tako smo korakali naprej še kaka dva kilometra. Sedaj so naše izposlane patrole javile, da se je sovražnik razdelil v tri skupine, nedvomno z namenom, da nam pride v bok in nas spravi v navskrižni ogenj. Nato je naš poveljnik ukazal, da se naše strojne puške skrijejo v bližnjem grmovju, ob obeh straneh pa se postavijo čete v redkih vrstah. Teh odredb Rusi niso opazili. Sovražnik se je vedno hitreje bližal našim postojankam, da bi izvršil napad. Kmalu nato so Rusi otvorili ogenj na nas, ki pa med nami ni napravil mnogo škode. Ko so končno kozaki udrl naprej, je dal naš stotnik povelje za ogenj iz strojnih pušk. Kakor toča so se vsule kroglice na sovražnika, katerih najbrže niti eden ni ostal živ. Nato je ruska pehota pometala puške proč in se začela v divjem begu umikati. Mi smo Ruse zasledovali in jih več sto vjeli ter zaplenili veliko pušk in tri strojne puške. Nato smo prodirali naprej do mesta.

Sovražnik je mesto iz vseh sil branil; vsak strelski jarek krog mesta smo morali vzeti z naskokom. Našim bajonetnim naskokom se Rusi niso mogli ustavljati ter so se počasi, a trajno umikali. Končno po večurnem ljutem boju so bili Rusi pregnani. Na nadaljnem maršu smo morali opetovano odbijati kosaške napade, ki smo jih vselej pognali nazaj, ki so se pa vkljub znatnim izgubam vedno znova pojavljali. Po enodnevnem maršu smo dobili povelje, da se ustavimo. Izkopali smo okope, ker so v bližini jezdarili kozaki, da se odpočijemo. Komaj smo bili z delom gotovi, ko je sovražnik začel obstreljevati našo postojanko. Položaj se je zdel kritičen, sovražnika ni bilo videti, ker je bil dobro zakrit. Preostajalo ni drugega nego preiti k naskoku; s hura klici smo planili naprej. Kmalu je posegla vmes tudi naša artiljerija, ki je med Rusi napravila strahovita opustošenja. Noben strel ni zgrešil, in čim dalje smo prodirali, toliko večje gomile mrtvih sovražnikov smo srečavali. Rusi so v divjem strahu bežali na vse strani. Veliko sovražnikov smo tudi vjeli. Šrapneli naše artiljerije so pregnali sovražnika iz okopov in ko je sovražnik uvidel, da je vsak nadaljni boj brezuspešen se je udal, ne da bi čakal našega bajonetnega napada. Mnogo ruskih vojakov se je vrglo na tla in nas povzdignjenimi rokami prosili za milost — v imenu „slovanskega bratstva!“ V tem boju smo vjeli skoro 2000 vjetnikov in zaplenili velike množice vojnega materijala: pušk, topov v vprego vred itd. Po teh trdih bojih, v katerih smo tudi mi imeli nemale izgube, nam je bil dovoljen pol-dnevni počitek. Med našimi večdnevni boji so opetovano prihajale vesti, da se pri Zamošču bije ljut boj. Ko so sedaj z nova in s precejšno gotovostjo dosela taka poročila, se je naša divizija odpravila na pot in korakala proti Zamošču; tudi topot so nas neprestano vznemirjali

Zmagovalca zoper Ruse.

Konečna odločitev v velikanski borbi avstro-ogrske armade zoper mnogo večjo rusko armado še ni padla. Eno pa je gotovo: naše levo krilo in naš centrum je sovražnika hudo premagalo. V prostoru Zamoso-Tyszowze vršila se je celi teden krvava bitka, pri kateri je armada našega generala A u f f e n b e r g a popolnoma zmagala. Tudi armada našega generala D a n k l ima zaznamovati celo vrsto lepih uspehov.

Prinašamo torej sliko teh dveh naših hrabrih vojskovodij. General D a n k l bil je leta 1854 v Udini rojen. Leta 1907 postal je feldmaršallajtnant. General pl. A u f f e n b e r g bil je leta 1852 v Tropavi rojen; postal je pa leta 1905 feldmaršallajtnant. Oba sta dokazala

Gen. d. J. Ritter von Auffenberg FML Viktor Dankl
Die siegreichen österreichischen Heerführer in Polen

doslej svojo izredno sposobnost in vsa Avstrija pričakuje od njih še večje uspehe.

kozaški oddelki, katerih naskoke smo vselej odbili in jim prizadeli velike zgube. Skupaj z več drugimi divizijami smo prišli na pomoč avstrijskim četam pri Zamošču, ki so se junaško bile proti mnogo močnejšemu sovražniku. Seveda je bil marš na peščenih tleh silno težaven ter sta mogla zlasti artiljerija in tren le počasi naprej. Že oddaleč smo slišali težko gromenje topov, v daljavi smo videli oblake dima, zvečer pa nam je zažarelo nasproti neizmerno ognjeno morje. Rusi so namreč zažgali gozdove, da bi preprečili naše napredovanje pri Zamošču. Mi smo vkljub temu hiteli dalje in kmalu smo bili blizu Zamošča. Drugo jutro smo, ko smo se združili z ondi bojujočim se četami, posegli v bojni metez in s skupnimi močmi Ruse potolkli. Vendar se je velikemu delu sovražnikov posrečilo izmuzniti se iz našega objema in se vreči na naš tren. V tem trenutku je prišla na pomoč naša konjenica in pregnala sovražnika, ki se je v begu umaknil. Tu sem bil ranjen in prenešeni v lazaret, ki so ga večkrat ogrožali kozaki.

Obmejni boji proti Črnogorcem.

„Südslawische Korrespondenz“ poroča: V večdnevni hudih bojih proti Črnogorcem, v katerih so pokazali naši oficirji in vojniki največjo bravuro in hrabrost, in ki so končali z našim polnim uspehom udeleženi so bili tretja pogorska brigada pod komando generalmajorja Heinrich von Pongratz ter vojaštvo trdnjav Trebinje in Bileč, zadnjo pod komando obersta Bertolas. Večji oddelek pod komando majorja pl. Balogh 4. bataljona infanterijskega regimenta št. 37 imel je priložnost, da se je izredno odlikoval v bojih zoper pogumnega sovražnika in pod jako težavnimi razmerami.

Tretja pogorska brigada imela je najprve nalogo, zapoditi sovražnika iz gričev pri Bileku; s tem bi se končalo vedno streljanje Črnogorcem zoper utrdbе Bileka. Brigada nastopala je jako hrabro; šturmlala je griče, pri čemer jo je podpirala infanterija, ki je prihajala iz Bileka in Trebinja. Griča Mali Vardar in Kovčeg sta se zavzela in se je tam sovražnika prepodilo. Drugi dan zavzeli so naši vojniki važni grič Kol. Potem je pretekel en dan z manjšimi boji. Končno se je dalo povelje, napasti Črnogorce, ki so z artiljerijo stali ob gori Bratagos.

Boj je pričela pogorska baterija 4, bataljona inf. regimenta št. 37. Sovražniki so hudo nazaj streljali. Imenovani bataljon 37. regimenta (večinoma Ogri) je napravil z izredno hrabrostjo pod komando v prvi vrsti se borečih hauptmannov Przbil in Baczel šturm proti Črnogorcem. V največjem ognju spoznal je kadet Krištof ugodno priliko; napravil je z enim cugom krásni napad na sovražnikovo artiljerijo. Črnogorci so začeli na ta oddelek grozovito streljati; ali nakrat so pričeli bežati. Naši so zavzeli sovražnikove kanone, med njimi največjo črnogorsko kanono, imenovano „dolgi Tom“ ter mnogo streliva.

Od teh bojev sem vlada na črnogorski meji mir. Črnogorci šli so po svojem popolnem miru v notranje svoje dežele.

Srbske laži.

K. B. Dunaj, 16. septembra. Uradno se razglša: Srbija poskuša, razširjati v inozemstvu poročila o porazih avstro-ogrškega vojaštva. Temu nasprotno opozarjamo le na uradne tiskovne komunikacije. Mismo Drino prekorajčili in vse poskuse sovražnika, protiv Srem (Sirmijo) in v Banat, popolnoma ter uspešno zavrnili. Namestnik šefa generalštaba: pl. Höfer, generalmajor.

Boji pri Semlinu.

Iz Zagreba prinaša „Grazar Volksblatt“ dopis svojega dopisnika — očitavca o bojih pri Belgradu — ki poroča sledeča: Naše bombardiranje iz Zemuna je bilo silno. Težki obrežni topovi, ki se nahajajo na botoniranih tleh in so tako skriti, da jih sovražnik ne more opaziti, so neprestano streljali na Belgrad, kjer se je vnelo skladišče bencina in pokrivalo s svojim dimom mesto. Monitorji so se izborno obnesli.

V mesto Zemun so od časa do časa padali šrapneli, ki pa niso povzročili velike škode. Ljudje so prvotno govorili, da imamo 1300 ranjencev, a pokazalo se je pa, da jih imamo samo 300, in to zaradi tega, ker smo zasedli otok Ciganija, ki leži ob izlivu Save v Donavo. Ta otok, ki je gosto zaraščen, so že ponoči zasedli četaši in obesili na vrbe toliko bomb, da je neki ranjeni častnik rekel, da ni nobeno božično drevo tako bogato obloženo z darovi. Prepričali smo se, da otok ni podminiran, zato smo odposlali takoj prednje straže na rekognosciranje. Skoro nam je bilo naznanjeno, da se je sovražnik utaboril na zunanji, proti Belgradu utrjeni strani otoka. Sovražnik je streljal na nas s topovi iz Belgrada, med tem ko so četaši streljali med vejave. Nastalo je peklenko prasketanje, ker so pričele, zadete od krogel eksplodirati bombe. To nam je napravilo nekaj škode. Končno smo otok popolnoma zasedli in posadko deloma pobili, deloma zajeli. Ker so Srbi neprestano streljali na Zemun, zato je vojaško poveljstvo svetovalo, naj gremo iz mesta. Civilno prebivalstvo se je odpeljalo z železnico proti Slankamenu ali pa v Vukovar. Iz železnice smo opazili v mraku iz Dobanovcev dva boja; enega na desni v Surčinu, drugega na levi pri Pančovi.

Veliki, še neodločeni boji na Francoskem bojišču. — Zavrnjen poskus prodreti nemško fronto. — Uničenje prve ruske armade na vzhodnem Pruskem.

Berolin, 14. septembra. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča iz velikega glavnega taborišča od velikega generalnega štaba: Na zahodu so se vršili na desnem krilu armade težki, do sedaj še neodločeni boji. Poskus Francozov, prodreti našo fronto, je bil zmagovito zavrnjen. Sicer ni padla nikjer odločitev. Na vzhodnem Pruskem napreduje uničenje prve ruske armade Hindenburg je z močno vojsko že prekorajčil rusko mejo. Gubernija Savalki je pod nemško upravo.

Berolin, 14. septembra. (Kor. ur.) Veliki generalni štab poroča iz velikega glavnega taborišča: General Hindenburg je brzojavil Nj. Velikanstvu; Ruska armada iz Vilne, — II., III., IV., in XX. armadni zbor, 3. in 4. rezervna divizija in 5. kavalerijskih divizij, — je bila v bitki pri Mazurskih jezerih in v nato sledečem zasledovanju popolnoma poražena. Rezervna armada iz Grodna, — XXII. armadni

zbor, ostanki VI. armadnega zbora in deli III. sibirskega armadnega zbora, — je v posebni bitki pri Lyku težko trpela. Sovražnik je imel mnogo izgub na mrtvih in ranjenih. Število vjetnikov se veča. Vojni plen je izredno velik pri dolžini fronte nad 100 km in v velikanskem uspehu napredovanja deloma 150 km v štirih dneh. Pri bojih na tej dolgi fronti in pri taki globini še ne morem poročati o popolnem obsegu zmage. Nekatere skupine naše armade so imele prav hude boje, izgube so pa vendar majhne. Armada je bila na meji zmagovita napram trdovratno se borečemu sovražniku, ki pa je moral končno bežati. Armada je ponosna na to, da se je bojeval eden izmed cesarskih princev v njenih vrstah in da je v njeni sredi krvavel. — Podpisan Hindenburg.

Kakor javlja „Berliner Tagblatt“ se je nemško desno krilo umaknilo čez reko Petit Morin in Marne. Napad nemških čet na Francoze ob reki Quercy je ostal valed francoske premoči brezuspešen. V centru fronte Montmirail-Sompuis se bitka z menjajočim uspehom nadaljuje. V smeri proti Reimsu pritiskajo silne francoske čete. Boji še trajajo.

Velik pomen padca trdnjave Maubeuge.

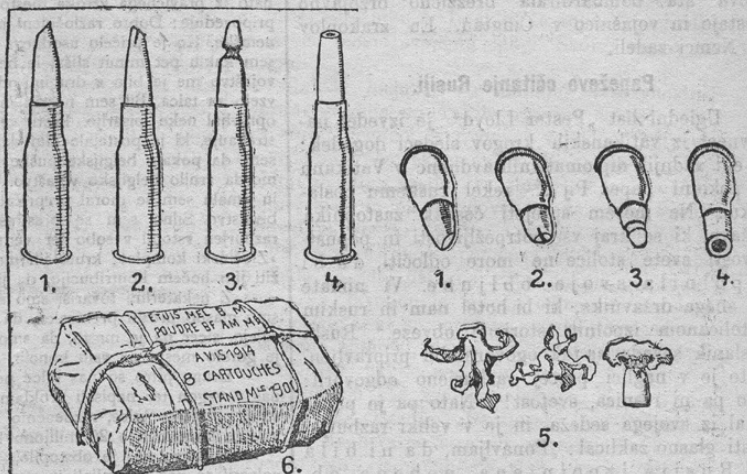
Berolin, 14. septembra. (Kor. ur.) Dopisnik lista „Berliner Tagblatt“ poroča ob padcu omenjene trdnjave iz nemškega vojnega kvartirja: Prvič v zgodovini se je posrečilo zavzeti najbolj moderno trdnjavo s svojimi forti, daleč segajočimi, na katero je sovražnik stavil veliko upanja. Trdnjavo so branili varnostni jarki, forti, podzemne utrdbе, žice, baterije v podzemskih prostorih, težka poljska artiljerija, ki se je lahko premikala in vrh tega na severozahodu še vlak z okopi. Treba je bilo podreti šest močnih fortov in med njimi trdne, zidane obrambne naprave. Vse to delo so napravili oblegovalni težki topovi 42 cm kalibra. Samo Verdun in Antwerpen sta še tako utrjena. Tudi tukaj bo ves odpor zaman.

Ruske obljube Bolgarski.

Sofija, 12. septem. (Kor. ur.) „Dnevnik“ poroča, da je ruska vlada obljubila bolgarski vladi za slučaj, če vojaško podpira Srbijo proti Avstro-Ogrski, kot kompenzacijo mesto Stip s 300 kvadratnimi kilometri okolice. Srbija je dala poprej Rusiji popolnoma prosto roko, koliko ozemlja da ponudi Bolgarski. „Dnevnik“ izjavlja, da so merodajni bolgarski krogi popolnoma indiferentni napram aventure. List do-

Dum-dum-strelivo.

Naši sovražniki poslužujejo se v boju tudi prepovedanega orožja. Da je vsled tega razburjenost velikanska, je samo ob sebi umevno. Uradne preiskave so dognale, da se pri sovražnikih sistematično izdeluje prepovedane dum-dum-kroglice, ki razmesarijo človeško truplo popolnoma. Francozi in Angleži so že pred vojno take dum-dum-kroglice mašinskim potom v veliki meri izdelovali in svojemu vojaštvu oddajali. Ta grozna iznajdba nastala je najprej v angleških kolonialnih vojnah. Prerezalo se je namreč male kroglice in doseglo s tem grozovit vpliv. Navadna kroglica, ki ima jedro iz svinca, mantelj pa iz jekla, prebije enostavno človeško truplo. Ako pa se na enem mestu, zlasti na špici, jekleni mantelj odpravi, potem ne prebije kroglica več gladko trupla; svinec stopi iz nje in napravi grozovite razmesarjene rane. Še hušji je učinek, ako se napravi špico še votlo. S tem se doseže eksplozivni učinek. Naša podoba kaže razne vrste dum-dum-krogel in kako izgledajo, kadar so padle. Ako bi naši so-

1. Einfache abgeplattete Spitze. 2. Abgeplattete Spitze mit Aushöhlung. 3. Tiefe Einkerbungen im Stahlmantel. 4. Abgeplattete Spitze mit Aushöhlung. 5. Geschosse nach dem Aufschlagen. 6. Verpackung der Geschosse.

vravniki nadaljevali tako prepovedano orožje rabiti, potem bode tudi naše in nemško vojaštvo prisiljeno to storiti. Z divjaki se ravno ne more človeško postopati. — Naša slika kaže na levi strani 1. enostavno odrezano špico, 2. odrezano in večkrat prerezano špico, 3. globoke vreze v jekleni mantelj, 4. pa odrezano špico, ki so jo napravili votlo. Na desni strani vidimo pod istimi številkami iste kroglice, kadar so že svoj cilj dosegle. Slika 6 nam kaže tako orožje v zavoju.

stavlja, da je najmanj potreba ruski diplomaciji, pod katero patronanco je prišlo do srbsko-bolgarske zvezne pogodbe, staviti danes take be-
raške ponudbe. List „Utro“ pristavlja, Rusija, in Srbija se hočeta, ko sta Bolgarsko v pre-
teklem letu ponižali, danes z iste norčevati, ko
ji ponujata drobtino z mize. Prišel pa bo dan,
ko bo vsakdo dobil, kar ima dobiti. — Božji
mlini meljejo počasi.

Francoska mornarica pred črnogorskim prista- niščem.

Zadnje dni so prinesli listi naslednji glas
iz črnogorskega pristanišča Bara: Kakor znano
so avstrijske bojne ladje blokirale črnogorsko
obrežje. V Baru je vladala tišina, zakaj nobena
ladja ni mogla iz pristanišča, nobena v prista-
nišče; počival je ves pomorski promet. Ko se je
prikazala na obzorju francoska mnogoštevilna
mornarica, so se umaknile avstrijske bojne ladje
v severni smeri. Francoska kupčijska ladja je
prva zopet oživila zapuščeno črnogorsko prista-
nišče. Rečeno ladjo so spremljale v Bar tri tor-
pedovke, dočim je skupina francoskih bojnih
ladij ostala na straži zunaj na odprtem morju.
Parnik je plul v pristanišče z največjo previd-
nostjo. Najprvo je ena izmed treh torpedovk
streljala iz topov v morje pri vходу v prista-
nišče, da bi užgala mine, ki so jih bili Avstrijci
položili. Nato so pa izpustili iz vseh treh tor-
pedovk čolne z mornarji, ki so vsestransko pre-
iskali pristanišče. Zdaj se je šele upal trgovski
parnik v spremstvu treh torpedovk v notranjo
luko. Ko je ladja pristala, je izstopilo nekaj
francoskih častnikov, in obenem so razkladali
materijal za brezžično postajo. V Skladskem
jezeru bo zgrajena v bližnji prihodnosti brez-
žična postaja z veliko napetostjo in bo v zvezi
s Parizom. Druga manjša brezžična postaja se
zgradi na Lovčenu. Lovčenska brzajna stanica
ima posredovati zvezo med črnogorskimi bate-
rijami in francosko vojno mornarico.

Antwerpen pred padcem.

Amsterdam, 14. septembra. Vsed kra-
ljeve odredbe je prešla obramba Antwerpna iz
roke guvernerja v roke višjega vojnega sveta
pod vodstvom kralja samega in mnogo častnikov.
Zalogo zlata so prepeljali v London. Cena živi-
lom rapidno raste. Podaniki nevtralnih držav so
naprošeni, da zapuste Antwerpen.

Japonski aviatiki brezuspešno bombardirali Čingtau.

Berolin, 14. septembra. „Berl. Tage-
blatt“ poroča iz Rima: Dva japonska zrako-
plova sta bombardirala brezžično brzajno
postajo in vojašnico v Čingtau. En zrakoplov
so Nemci zadeli.

Papežovo očitjanje Rusiji.

Ugledni list „Pester Lloyd“ je izvedel na-
ravnost iz vatikanskih krogov sledeči dogodek:
V eni zadnjih diplomatskih avdijenc v Vatikanu
je pokojni papež Pij X. rekel ruskemu posla-
niku: „Ne morem sprejeti čestitk zastopnika
države, ki se kraj vse potrebljivosti in popust-
ljivosti svete stolice ne more odločiti, da bi
izpolnila svoje obljube. Vi nimate
ne enega državnika, ki bi hotel nam in ruskim
katoličanom izpolniti storjene obveze.“ Ruski
poslanik seveda na tak odgovor ni bil pripravljen.
Zato je v naglici precej razburjeno odgovoril:
„To pa ni resnica, svetost!“ Nato pa je papež
vstal iz svojega sedeža in je v veliki razburje-
nosti glasno zaklical: „Ponavljam, da ni bila
od Rusije izpolnjena nobena ob-
ljuba. Vi pa se mi upate očitati laž? Prosim
Vas, da odidete.“ — Tako je torej sveti oče
ruskega poslanika tako rekoč iz sobe vrgel.
Rusija je ravno povsod edino z zahrbtno hinav-
ščino delovala. Car je proti nemškemu cesarju
kakor tudi proti papežu svojo besedo
prelomil. S tako besedolomno državo se ne
more govoriti; odločiti mora torej le meč!

Angleži transportirajo indijske čete.

Frankobrodob Meni, 14. septembra.
(Kor. urad.) „Frankfurter Zeitung“ poroča iz
Milana: Italijanski stacionar „Genfida“ je videla
pri Massani transport indijskih čet, ki se je

vozil od Sueza. Transport so spremljale tri
oklopne križarke in veliko torpedov.

Nemški boji.

K.B. Berlin, 16. septembra 1914. —
Veliki generalni štab poroča z dne 15. septem-
bra zvečer: Boj na desnem krilu nemške za-
hodne armade, ki se vrši že dva dni, raztegnil
se je danes tudi proti vzhodu na armade do
trdnjave Verdun. Na nekaterih krajih veli-
kanskega bojišča so Nemci dosegli del-
ne uspehe. V ostalem pa divja bitka naprej.
Na vzhodnem bojišču (proti Rusiji) ure-
dila se je armada generala Hindenburg po
dovršenem zasledovanju premagane ruske ar-
made.

„Mi smo izdani“.

Iz Berlina se poroča: Zdi se nam, da pri-
čenja zdaj v enem delu prebivalstva v Parizu
in v južnih francoskih provincinah resnica po-
lagoma prodirati. V Parizu izšel je ravnokar
letak pod naslovom: „Nous sommes
trahis!“ („Mi smo izdani!“) Ta letak se dela
patrijotičnega in pridiguje Francozom v vest,
da naj si vendar že enkrat jasni postanejo, da
so vojaki sebične Anglije in žrtve
carja. Neimenovani pisec letaka dokazuje
svojo trditve z raznimi znanimi dokazi, kakor
n. pr. dolgočasnost Rusije v slučaju Agadir, se-
bična politika Anglije v maloazijskih vpra-
šanjih itd. Potem se ozira letak na celo vrsto
francoskih politikov in vojakov, ki so izjavili,
da Francoska deloma s to požrtvovalno vojno
ni zadovoljna. Zlasti važna je izjava francoskega
generala Percina, ki je še pred izbruhom
vojne zoper rusko-francosko zvezo in iz nje na-
stajajočo vojno nevarnostjo nastopal. — Z eno
besedo: v Parizu in po vsem Francoskem se
pripravlja zopet nezadovoljnost, katere posledica
bode zopet krvava revolucija. Francoska je s
svojo zvezo z Rusijo sama sebi grob skopala!

Nemška torpedovka potopila finski parnik.

V Gdanskou je pripeljala 9. t. m. neka mala
križarka več inozemcev in posadko finskega
parnika „Uleaborg“, ki ga je neka nemška tor-
pedovka potopila, Nemci so, predno so parnik
z osmimi strelji potopili, vse potnike prej vkrcali
v torpedovko. Angleže in Fince so odvedli v
vojno vjetništvo, ostale so pa, ko so se legiti-
mirali, izpustili.

Zakaj so Nemci razrušili Louvain (Loeven)?

Prorektor louvainske katoliške univerze dr. Coenrads
poučuje v „Köln. Volkszeitung“, da je louvainsko civilno
prebivalstvo res zahrbtno napadlo nemške vojake, ki so
nato iz pravičnega vzroka mesto razrušili. Dr. Coenrads
pripoveduje: Dobro razločujem pok belgijske puške od
nemške. Ko je prišlo usodnega dne ono divje streljanje,
sem kakih pet minut slišal le belgijske strele. Nemško
vojaštvo me je bilo z drugimi odličnejšimi osebammi vred
vzelo za talca. Bil sem nastanjen v rotovžu, kjer sem
opravljal neke pisarje. Proti večeru zaslišim naenkrat
streljanje, ki je postajalo čim dalje živahnije. Spoznal
sem, da pokajo belgijske puške in že mislim, da se je
morda vrnilo belgijsko vojaštvo. Toda to ni bilo mogoče
in kmalu sem se moral prepričati, da strelja civilno pre-
bivalstvo. Silno sem se prestrašil. Nemški general je
razburjen vstopil v sobo ter vedno z nova poudarjal:
„Zločinski komplot; kruto jih moramo kaznovati; nalo-
žiti jim hočem kontribucijo, da jim prevzetnost preide.“
Z nekaterimi tovariši smo se podali na ulico ter
smo glasno prosili prebivalce, da naj za božjo voljo mi-
rujejo, sicer da je mesto, da smo vsi izgubljeni. Zvečer
je gorelo mesto na vseh koncih.

Drugo jutro so nas talce peljali na kolodvor, zapri
nas v vagon ter napisali proklamacijo: Ako padé še en
strel, pobijemo talce, razdenemo mesto, naložimo prebi-
valstvu kontribucijo 20 milijonov!

Vojaštvo nas je obstopilo, oficirji z napetimi re-
volverji so nas spremljali in nas vodili pet ur po ulicah.
Na vsakem vogalu se je prečitela proklamacija, mi talci
pa smo s povzdignjenimi rokami prosili: „Za božjo voljo,
ljudje, usmilit se mesta, sebe in nas, ne streljajte!“
Mnogi so nam pritrjevali, plakali so z nami. Toda videl
sem tudi temne obraze in zdelo se mi je, da so kruti,
neusmiljeni. Zgrudil sem se onemogel in nezavesten od
žalosti in strahu. Nekí nemški vojaški zdravnik mi je
izposloval dovoljenje, da smem domov ter mi celo po-
nudil spremstvo. Nahajala sva se ravno v kolodvorski
ulici, ko so pričeli pokati novi strelji. V ulici se naha-
jajoča vojaška straža, ki me je poznala, da sem tal, je
skočila proti meni ter naperila puške proti mojim prsim.
Še trenutek in objela bi me smrt. Takrat pa je skočil
vojaški zdravnik pred mene ter zapovedal naj me puste.
Na pol mrtev sem prispel v svoje stanovanje. Imena
svojega plemenitega zaščitnika ne pozabim nikdar.

General Zilinsky.

Naša slika prinaša generalnega guvernerja
Varšavskega Zilinskega. Rusi ga smatrajo
za enega svojih najboljših in najnadarjenejših

General Zilinsky,
russ. Oberbefehlshaber in Russ.-Polen.

vojskovodij. Zato so ga poslali tudi kot zapo-
vednika v Varšavo, kjer se bode bil najhujši
boj prot železni avstro-ogrski armadi. Bomo vi-
deli, je-li bode ta ruski general tudi v resnici
svojo sposobnost izkazal.

Vojska

je pričela in nikdo ne ve, kako dolgo bode
trajala. V teh resnih časih kaže se pomen
društva

„Rdeči križ,“

ki skrbi za ranjence vojne, posebno očitno.
Prosimo torej vsej, ki imajo čisto srce za našo
domovino, da naj

žrtvujejo

za to prepotrebno društvo vsaj malo darilo!

Razno.

➤ Cenjene naročnike prosimo nujno,
da naj takoj zaostale naročninske zneske po-
šljejo, ker nam drugače pod nobenim pogojem
ni mogoče, list naprej pošiljati. Naročnino je
pri vsakem listu naprej plačati. List stane ve-
liko denarja in mi moramo svoje obveznosti
točno izvršiti. Prosimo torej še enkrat, da naj
se nam takoj zaostalo naročnino vpošlje. Kdor
bi tej prošnji ne ugodil, temu bi morali list
vstaviti. Sicer pa prosimo tudi vse cenjene so-
misljenike in prijatelje, da naj „Štajerca“ raz-
širjajo in z vsemi močmi zanj delujejo. Čimveč
naročnikov in odjemalcev nam bodejo pridobili,
temvečji in boljši bode naš prepotrebni list.
Vsi na delo za „Štajerca“!

➤ Cenjeni naročniki! Skupno z listom
„Pettaner Zeitung“ stopili smo v direktno zvezo
s c. kr. korespondenčnim in brzojavnim uradom.
S tem je „Štajerca“ omogočeno, da prinaša ne-
posredno pred tiskom vedno še najnovejše
telegrame iz bojišča. Za zunanje naročnike
bode to gotovo velikega pomena. Kajti v „Šta-
jercu“ čitali bodejo zdaj vedno najnovejša po-
ročila. Za naročnike v Ptuj in okolici pa je
to naravnost jako ugodna prilika. Kajti „Šta-
jerc“ nabije v izloženem oknu svojega ured-
ništva takoj vsako došlo brzojavko. Vsak dan
parkrat se vidi torej lahko v oknu najnovejše
telegrame. Mislamo, da bodejo cenjeni naši čit-
atelji s to novo uredbo, ki nam nalaga seveda
velike troške, zadovoljni. Upamo pa tudi, da
bodejo cenjeni prijatelji zdaj z vedno večjim